

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Екологія

Ecology

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю Е2 Екологія
галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

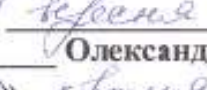
Голова вченої ради

 Валентина АРАНЧІЙ

(протокол № 9 від «12» березня 2025 р.)

Освітньо-професійна програма

вводиться в дію з 9 березня 2025 р.

Ректор Олександр ГАЛИЧ

(наказ № 1 від «12» березня 2025 р.)

Полтава 2025

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Проректор з науково-педагогічної роботи

Андрій ДОРОШЕНКО

Керівник відділу моніторингу та забезпечення
якості освіти

Ірина ЛАВРІНЕНКО

Начальник навчального відділу

Віктор ЛЯШЕНКО

Директор навчально-наукового інституту
агротехнологій, селекції
та екології

Микола МАРЕНИЧ

Гарант програми

Анна ТАРАНЕНКО

ВНЕСЕНО

Кафедрою екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Протокол № 31 від «7» квітня 2025 р.

Завідувач кафедри

Павло ПИСАРЕНКО

СХВАЛЕНО

Радою з якості вищої освіти
спеціальності Е2 Екологія
Протокол № 7 від «8» квітня 2025 р.
Голова ради

Марина ПИЩАЛЕНКО

СХВАЛЕНО

Вченою радою навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології
Протокол № 8 від «10» квітня 2025 р.

Голова вченої ради

Микола МАРЕНИЧ

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою з розроблення освітньої програми у складі:

Тараненко Анна Олексіївна, <i>гарант</i>	кандидат сільськогосподарських наук, доцент	доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля Полтавського державного аграрного університету.
Писаренко Павло Вікторович	доктор сільськогосподарських наук, професор	професор, завідувач кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля Полтавського державного аграрного університету.
Самойлік Марина Сергіївна	доктор економічних наук, професор	професор кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля Полтавського державного аграрного університету.
Галицька Марина Анатоліївна	кандидат сільськогосподарських наук	доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля Полтавського державного аграрного університету.
Диченко Оксана Юріївна	кандидат сільськогосподарських наук	доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля Полтавського державного аграрного університету.
Касай Олексій Вікторович		спеціаліст з охорони довкілля та соціальних питань ТОВ «РДС» (м. Полтава).
Могильна Валерія Олександрівна	здобувач вищої освіти за ОПП Екологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.	Полтавський державний аграрний університет.

Рецензії зовнішніх стейкхолдерів:

Фролов Сергій Олександрович	Департамент агропромислового розвитку Полтавської обласної військової адміністрації.
Олейніков Сергій Олексійович	Департамент екології та природних ресурсів Полтавської ОВА.
Погоріла Наталія Валеріївна	Директор Криворудського дендропарку, Полтавська область.

Профіль освітньо-професійної програми «Екологія/Ecology»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти, навчально-наукового інституту, кафедри, відповідальної за реалізацію освітньої програми	Полтавський державний аграрний університет, Навчально-науковий інститут агротехнології, селекції та екології Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	Е Природничі науки, математика та статистика
Спеціальність	Е2 Екологія
Офіційна назва освітньо-професійної програми	«Екологія» Ecology
Освітня кваліфікація	бакалавр з екології
Професійна кваліфікація	Не присвоюється
Кваліфікація у дипломі	Ступінь вищої освіти бакалавр Спеціальність Е2 Екологія Освітня програма «Екологія»
Форма навчання	Інституційна (очна (денна))
Мова викладання	Державна
Цикл / рівень	НРК – 6-й рівень, EQF – 6-й рівень, QF-EHEA – перший цикл
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом бакалавра, одиничний, на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців. Для осіб, які здобули освітній ступінь «молодший бакалавр» чи «фаховий молодший бакалавр» обсяг становить 180 кредитів ЄКТС, термін навчання 2 роки 10 місяців.
Передумови вступу	Наявність повної загальної середньої освіти. Наявність ступеня молодший бакалавр (молодший спеціаліст), фаховий молодший бакалавр. Прийом на основі ступеня молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста здійснюється в порядку, визначеному законодавством. Університет має право визнати та перезарахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми.
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Україна. Сертифікат № 2886 термін дії до 1 липня 2026 р. від 30.12.2021.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	https://www.pdau.edu.ua/content/opp-ekologiya-bakalavr

2 – Мета освітньо-професійної програми	
Метою програми є підготовка висококваліфікованих фахівців-екологів, здатних розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі екології, охорони навколишнього природного середовища та збалансованого природокористування з урахуванням регіональних пріоритетів сталого розвитку територій; приймати оптимальні рішення щодо забезпечення екологічно безпечного функціонування агроєкосистем; розробляти рекомендації та проекти щодо зменшення техногенного навантаження на території та здоров'я людей.	
3 - Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область	Галузь знань <i>Е Природничі науки, математика та статистика</i> Спеціальність <i>Е2 Екологія</i> Освітня програма <i>Екологія</i> <i>Об'єкт вивчення:</i> структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування. <i>Цілі навчання:</i> формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, концепції, принципи природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку. <i>Методи, методики та технології:</i> проблемні, інтерактивні, проєктні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі, колективні та інтегративні, контекстні технології навчання, навчання з допомогою електронного ресурсу (дистанційне), навчання на основі досліджень. <i>Інструменти й обладнання:</i> обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження.
Орієнтація освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна програма має прикладну орієнтацію. Програма пропонує комплексний підхід до вирішення сучасних екологічних проблем на локальному, регіональному та національному рівнях. Структура програми передбачає логічне поєднання освітніх компонентів. Дисципліни програми засновані на теоретичних знаннях, які тісно пов'язані з практичними навичками. Програма дозволяє здобувачам вищої освіти набути необхідних програмних результатів у галузі охорони навколишнього природного середовища та збалансованого природокористування, з урахуванням регіональних пріоритетів сталого розвитку територій.
Основний фокус освітньо-професійної програми	Загальна фахова освіта в галузі Е Природничі науки, математика і статистика спеціальності Е2 Екологія. Ключові слова: екологія, агроєкосистеми, екологічний моніторинг, нормування, збалансоване природокористування, екологічне управління, техногенне навантаження.

Особливості освітньо-професійної програми	Особливість освітньо-професійної програми полягає у комплексному вивченні екологічно безпечного функціонування агроєкосистем, зменшення техногенного навантаження на території та здоров'я людей. ОП має практично орієнтований характер та реалізовується навчанням через дослідження. Набуття практичних навичок здійснюється у сертифікованій лабораторії агроєкологічного моніторингу, проходженні практичної підготовки в управлінських установах, організаціях та виробничих умовах.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	2211.2 Еколог 2411.2 Екологічний аудитор 2442.2 Фахівець з управління природоохоронною діяльністю 3111 Лаборант (хімічні та фізичні дослідження) 3211 Технік-еколог 3212 Інспектор з охорони природи 3449 Інспектор з охорони природно-заповідного фонду 3213 Консультанти в сільському, лісовому, водному господарствах та в природно-заповідній справі 3439 Інспектор державний з техногенного та екологічного нагляду.
Подальше навчання та академічні права випускників	Можливість навчання за програми: НРК – 7 рівень, EQF-LLL – 7 рівень, QF-EHEA – другий цикл. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі, колективні та інтегративні, контекстні технології навчання, навчання з допомогою електронного ресурсу (дистанційне), навчання на основі досліджень. Викладання проводиться у формі: лекцій, семінарів, практичних, лабораторних робіт, самостійного навчання.
Оцінювання	Оцінювання якості освоєння освітньо-професійної програми включає: поточний і підсумковий контроль знань (семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти). Поточне оцінювання – на семінарських, практичних, лабораторних заняттях (усне або письмове опитування, експрес-контроль, виступи здобувачів вищої при обговоренні питань, контрольні роботи, тестовий контроль, звіти про лабораторні роботи, презентації тощо). Семестровий контроль – екзамен або залік (диференційований залік). Атестація – публічний захист кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони

	довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<i>Компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності:</i> 1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. 2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. 9. Здатність працювати в команді. 10. Навички міжособистісної взаємодії. 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 12. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства, прав і свобод людини і громадянина України. 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)	<i>Спеціальні компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності:</i> 1. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. 2. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук. 3. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук. 4. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства. 5. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю. 6. Здатність до використання основних принципів та складових

	екологічного управління. 7. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища. 8. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі. 9. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання. 10. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень. 11. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування. 12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем. 13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами. <i>Спеціальні компетентності, визначені Університетом:</i> 14. Здатність приймати організаційні, природоохоронні та інші рішення, які забезпечують екологічно безпечне функціонування агроєкосистем. 15. Здатність щодо використання системного підходу при розробці заходів щодо зменшення техногенного навантаження на території та здоров'я людей 16. Здатність до виявлення, оцінювання, дослідження екологічно кризових території та надання рекомендацій щодо їх відновлення.
7 – Програмні результати навчання	
	<i>Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності:</i> 1. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами. 2. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування. 3. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування. 4. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки. 5. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля. 6. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття. 7. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду. 8. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень. 9. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення. 10. Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технологій та

	ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень. 11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище. 12. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами. 13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології. 14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення. 15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів. 16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі. 17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів. 18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень. 19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти. 20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства. 21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних. 22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля. 23. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів. 24. Розуміти і реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 25. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя. <i>Програмні результати навчання, визначені Університетом:</i> 26. Вміти здійснювати управління агроєкосистемами рішення, з метою забезпечення екологічно безпечного функціонування агроєкосистем, зменшення вуглецевого сліду та пом'якшення наслідків зміни клімату. 27. Уміти виявляти та оцінювати екологічні ризики та еколого-економічні збитки за забруднення довкілля та проводити наукові дослідження, надавати рекомендації щодо зменшення техногенного навантаження на території та здоров'я людей. 28. Розробляти системи заходів з виявлення, оцінювання та дослідження екологічно кризових території та надання

	рекомендацій щодо їх відновлення.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Розробниками програми є науково-педагогічні працівники, які мають наукові ступені доктора та кандидата наук, вчені звання професора та доцента у відповідній галузі та штатними співробітниками Полтавського державного аграрного університету; здобувач вищої освіти ОПП Екологія Полтавського державного аграрного університету; представник від роботодавців за фахом. Гарантом освітньо-професійної програми є кандидат сільськогосподарських наук (03.00.16 – екологія (с.-г. науки)), доцент. Реалізація програми здійснюється науково-педагогічними працівниками з науковими ступенями та/або вченими званнями, та висококваліфікованими спеціалістами у даній галузі. Присутня можливість залучення закордонних фахівців, професорів, професіоналів-практиків до реалізації освітньої програми. Науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання освітніх компонентів освітньо-професійної програми відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники проходять підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо; стажування, зокрема за кордоном.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає Ліцензійним вимогам і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу. Матеріально-технічна база структурних підрозділів навчально-наукового інституту агротехнології, селекції та екології, що включає сертифіковану лабораторію агроекологічного моніторингу, навчальну лабораторію екології, навчальну лабораторію хімії, комп'ютерні класи дозволяє організовувати та проводити заняття з усіх навчальних дисциплін на відповідному рівні. Навчальні лабораторії обладнані необхідними приладами та інструментами, програмним забезпеченням тощо. Користування Інтернет-мережею безлімітне.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам, має актуальний змістовий контент, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях та включає: бібліотеку, читальний зал з достатнім фондом навчальної, наукової літератури та фахових періодичних видань; електронну бібліотеку ПДАУ: http://lib.pdaa.edu.ua/; офіційний сайт ПДАУ: https://www.pdaa.edu.ua/; віртуальне навчальне середовище Moodle; необмежений доступ до мережі Інтернет, точки бездротового доступу до мережі; корпоративну пошту;

	навчальні і робочі навчальні плани; графіки навчального процесу; комплекси навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін; наскрізні та робочі програми практик; електронний ресурс який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін; репозитарій ПДАУ та ін.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі договорів між Полтавським державним аграрним університетом та закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечується відповідно до підписаних міжнародних угод та меморандумів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі Закону України «Про вищу освіту».

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

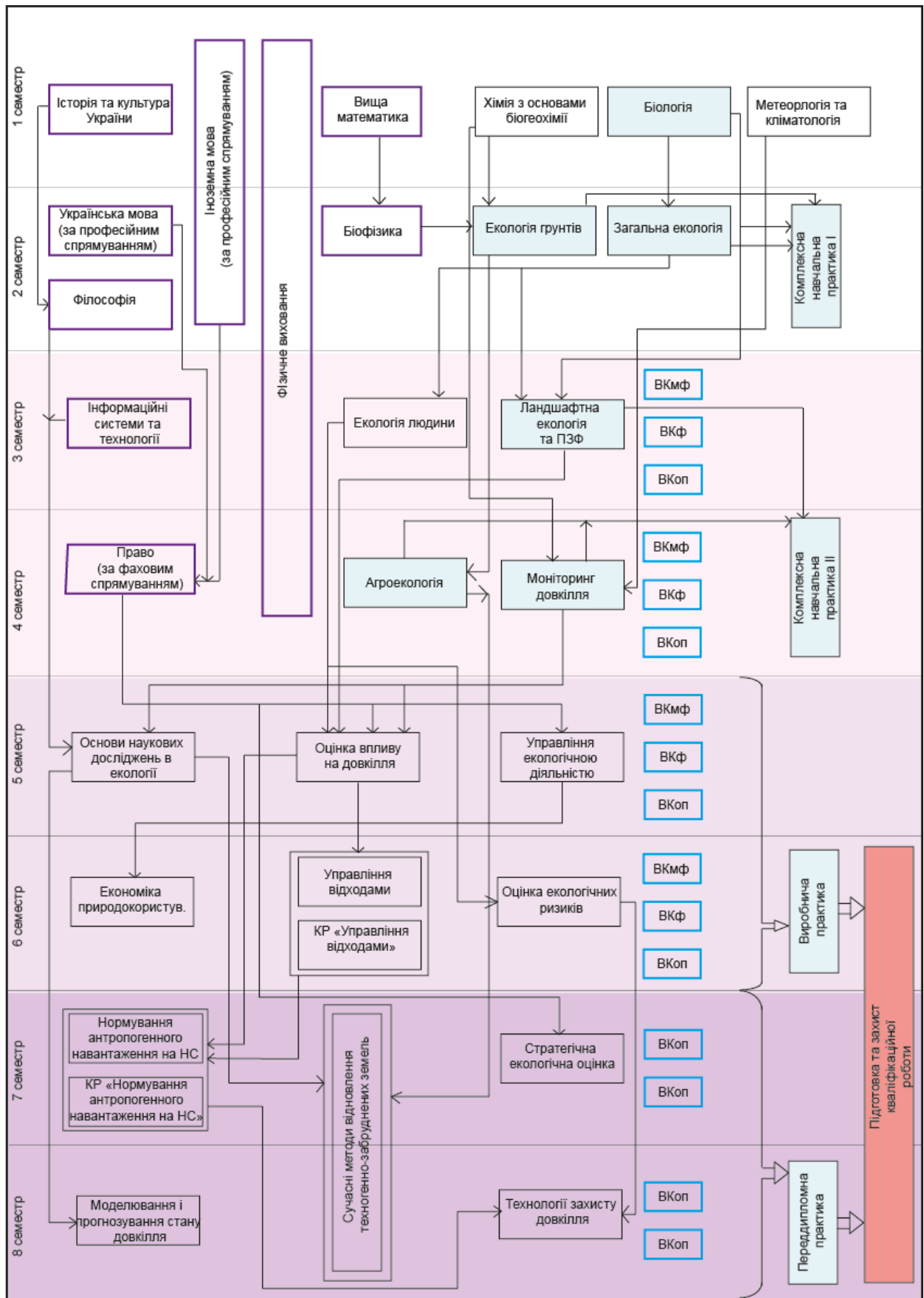
2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код ОК	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми			
ОК 1	Біофізика	3	залік
ОК 2	Вища математика	3	екзамен
ОК 3	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6	залік/екзамен
ОК 4	Історія та культура України	4	залік
ОК 5	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ОК 6	Метеорологія і кліматологія	3	залік
ОК 8	Філософія	3	залік
ОК 9	Інформаційні системи та технології	4	екзамен
ОК 10	Право (за фаховим спрямуванням)	3	залік
ОК 11	Курсова робота «Управління відходами»	3	диф.залік
ОК 12	Економіка природокористування	3	залік
ОК 13	Біологія	5,5	екзамен
ОК 14	Екологія ґрунтів	7	екзамен
ОК 15	Загальна екологія	7	екзамен
ОК 16	Хімія з основами біогеохімії	6	екзамен
ОК 17	Агроекологія	5,5	екзамен
ОК 18	Екологія людини	5	екзамен
ОК 19	Ландшафтна екологія та природно-заповідний фонд	4,5	екзамен
ОК 20	Оцінка впливу на довкілля	5,5	екзамен
ОК 21	Моніторинг довкілля	5	екзамен
ОК 22	Управління відходами	4,5	екзамен
ОК 23	Стратегічна екологічна оцінка	5,5	екзамен
ОК 24	Управління екологічною діяльністю	6	екзамен
ОК 25	Моделювання і прогнозування стану довкілля	6	екзамен
ОК 26	Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище	6	екзамен
ОК 27	Технології захисту довкілля	5,5	екзамен
ОК 28	Сучасні методи відновлення техногенно забруднених земель	6	залік/екзамен
ОК 29	Оцінка екологічних ризиків	4	екзамен
ОК 30	Курсова робота «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище»	3	диф.залік
ОК 31	Фізичне виховання	4	залік
ОК 32	Основи наукових досліджень в екології	3	екзамен
ВП 1	Виробнича практика	6	диф.залік

ВП 2	Переддипломна практика	6	диф.залік
КП 1	Комплексна навчальна практика I	7,5	диф.залік
КП 2	Комплексна навчальна практика II	9	диф.залік
АТ	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	9	захист
Загальний обсяг обов’язкових компонентів:		180	
Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми*			
Загальний обсяг вибірових компонентів		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		240	

* – містить освітній компонент «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки», котрий є обов'язковим для включення до індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти, для яких це передбачено законодавством, і є вибіровим для інших здобувачів.

Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі у сфері екології, охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування і сталого розвитку, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, потребує застосування теоретичних положень і методів наук про довкілля. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена в репозитарії ПДАУ.
Вимоги до публічного захисту (демонстрації)	Захист кваліфікаційної роботи проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менше половини її складу за обов'язкової присутності головуєчого. Члени ЕК під час атестації зобов'язані дотримуватися вимог академічної доброчесності за критеріями об'єктивності (атестація має базуватись на заздалегідь визначених та оприлюднених чітких і зрозумілих критеріях), валідності (забезпечення досягнення мети оцінювання), справедливості (оцінювання під час атестації має здійснюватися неупереджено, за відсутності конфлікту інтересів, дискримінації та неправомірного впливу на оцінювача).
Документи, які отримує випускник на основі успішного проходження атестації	Документ встановленого зразка про присудження ступеня вищої освіти Бакалавр із присвоєнням кваліфікації: бакалавр з екології.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ВП 1	ВП 2	КП 1	КП 2	АТ	
ЗК 1						.				.	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.				.	.				
ЗК 2								.																.				.			.						
ЗК 3																	.						.									.	.			.	
ЗК 4					.					.																			.			.					.
ЗК 5			.																													.					.
ЗК 6			.		.														.														.	.			
ЗК 7				.			.		.					.			.					.											.				
ЗК 8	.	.				.				.		.	.		.				.	.				.			.		.			.		.	.	.	
ЗК 9	.		.																				.							.	.			.	.		
ЗК 10					.				.			.											.								.		.	.	.	.	
ЗК 11	.	.						.			.		.		.					.				.	.	.			.					.	.		
ЗК 12							.		.														.														
ЗК 13				.			.										.													.							
ЗК 14									.													.	.								.					.	
ФК 1														.		.		.																	.		
ФК 2	.											.	.	.	.																		.				
ФК 3		.		.			.				.																					.					
ФК 4									.									.	.		.	.										.					
ФК 5																	.		.			.		.	.		.	.	.			.	.			.	
ФК 6										.													.									.	.			.	
ФК 7						.														.												.	.		.	.	
ФК 8																		.														.	.		.	.	
ФК 9										.											.											.	.			.	
ФК 10								.																.	.				.		.		.				
ФК 11					.														.	.																	
ФК 12																					.	.					.					.					

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 8	OK 9	OK 10	OK 11	OK 12	OK 13	OK 14	OK 15	OK 16	OK 17	OK 18	OK 19	OK 20	OK 21	OK 22	OK 23	OK 24	OK 25	OK 26	OK 27	OK 28	OK 29	OK 30	OK 31	OK 32	БП 1	БП 2	КП 1	КП 2	АТ
ФК 13										.												.				.							.			.
ФК 14													.		.	.											.						.		.	.
ФК 15																	.									.		.					.			.
ФК 16																			.	.							.				.		.			.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ВП 1	ВП 2	КП 1	КП 2	АТ	
ПРН 1										•	•										•	•	•									•	•			•	
ПРН 2													•	•		•	•																	•	•		
ПРН 3	•	•				•						•	•	•	•																	•		•	•		
ПРН 4										•												•	•		•												
ПРН 5																				•					•					•					•		
ПРН 6												•						•																	•		
ПРН 7																					•					•	•						•			•	
ПРН 8								•		•																	•			•		•				•	
ПРН 9								•											•								•	•								•	
ПРН 10								•																	•						•		•				
ПРН 11																								•	•				•			•					
ПРН 12										•											•												•			•	
ПРН 13			•		•																		•									•	•			•	
ПРН 14			•		•		•		•																							•	•			•	
ПРН 15			•		•						•								•			•														•	
ПРН 16																		•	•				•														
ПРН 17									•		•					•									•			•									
ПРН 18	•	•										•		•	•					•			•							•		•	•	•	•		
ПРН 19				•		•		•								•									•					•		•	•	•	•	•	
ПРН 20									•										•			•							•			•					
ПРН 21	•	•				•		•					•		•					•							•			•			•		•		
ПРН 22										•	•							•	•			•					•			•						•	
ПРН 23																•											•	•									•
ПРН 24				•			•		•								•																•				

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 8	OK 9	OK 10	OK 11	OK 12	OK 13	OK 14	OK 15	OK 16	OK 17	OK 18	OK 19	OK 20	OK 21	OK 22	OK 23	OK 24	OK 25	OK 26	OK 27	OK 28	OK 29	OK 30	OK 31	OK 32	ВП 1	ВП 2	КП 1	КП 2	АТ
ПРН 25				•			•										•												•							
ПРН 26													•			•											•						•			•
ПРН 27											•						•		•			•			•	•		•					•			•
ПРН 28													•														•				•		•			•

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, з обов'язковим залученням до цього процесу представників роботодавців, здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному сайті Університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

7. Перелік нормативних документів на яких базується освітня програма.

1. Методичні рекомендації з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/metodychnirekomendaciop2024.pdf>

2. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoprossystemuvzyaonasayt.pdf>

3. Професійний стандарт „Еколог”. Затверджено і введено в дію наказом Міністерства економіки України від 04 травня 2022 року № 1111-22.

4. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 10 – Природничі науки, спеціальність 101 – Екологія Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1076

5. Закон України «Про основи національного спротиву».

6. Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу».

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 року № 734 «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських».